

בעזה"ש"ת

דרשו את ה'

ווארטים ופנינים למבקשי ה'

עש"ק פרשת תזריע-שבת החודש ה'תשע"ט

ניסיונות – טוב בתכלית

שמה של כל פרשה בתורה, אף שהוא לקוח מהמילים הפותחות אותה, נושא את תוכנה של הפרשה כולה. אולם בפרשת תזריע לכאורה, תוכן הפרשה מנוגד לחלוטין לשמה.

הפרשה כולה עוסקת בנגעי צרעת, שהם מן הטומאות החמורות ביותר, עד שנאמר: "מצורע חשוב כמת" (ונדרים ס"ד, ב) והנטמא בצרעת חייב לשבת בדד, מחוץ למחנה ישראל. לעומת זאת, המילה 'תזריע' מבטאת את ההפך הגמור – זריעה, צמיחה.

מביא הרב **מליובאוויטש** רמז נפלא בזה: הקב"ה הוא תכלית הטוב והחסד. הוא אינו חפץ להעניש לשם עונש. (ועיין ברכות ה, א) כל רצונו לזכך את האדם, להסיר ממנו את קליפת עוונותיו, כדי לטהרו ולעלותו למדרגות נעלות יותר.

אף העונשים החמורים ביותר, כמו דין מוות, נועדו בסופו של דבר לגרום טובה לחוטא, ואף אם יש צורך להוציאו מן העולם הזה, כדאי הדבר גם לו עצמו, כדי שיזכה לחיים נצחיים בעולם הבא.

זו גם המשמעות הפנימית של נגעי הצרעת. הרמב"ם כותב, (בסוף הלכות טומאת צרעת) שהיו אלה נגעים ניסיים, שבאו מחמת חטא לשון-הרע. בתחילה היו "משתנות קירות ביתו. אם חזר בו – ייטהר הבית. אם עמד ברשעו עד שהותץ הבית – משתנן כלי העור שבביתו... אם עמד ברשעו עד שיישרפו – משתנים הבגדים שעליו", ורק אם לא שב בתשובה עד אז – עבר הנגע גם לגופו.

בדרך זו הזהירו נגעי הצרעת את האדם לשוב בתשובה, ורק אם לא הועיל דבר, נעשה צרוע בגופו. אם כבר הגיע למצב כזה, נדרש לשבת בדד מחוץ למחנה – כדי שיתרחק מחברת רשעים ובעלי לשון-הרע – בתקווה שיחזור בתשובה, יזדכך ויוכל לחזור אל הקודש. נמצא, שכל מטרת הנגעים היא לעלות היהודי דרגה ולזככו ובעצם דבר זה הוא לטובתו!

מסופר על הרב **ק"ק רבי זי"ם מקאסוב** בעל ה"תורת חיים", ששלח שוחט לעיר מסוימת, והיו שם כמה מאנשי העיר שהתנגדו לו, ולא רצו את השוחט ששלח אליהם הרבי. והנה נעמד עז פנים, באמצע ביה"כ והתחיל לחרף את הרבי באמרו: "אין אנו מחויבים לשמוע מה שהוא אומר! וכי הוא בעל הבית? לאחד מחסידי קאסוב שחרה לו ביזוי הרבי, במקום לגשת בצנעה ולהוכיחו בסתר, וכך אולי היה מקבל את תוכחתו - עלה על הבימה והכריז בקול גדול, שאסור להתחיל בקריאת התורה עד שהמחוצף שביזה את הרבי יצא מבית הכנסת! לאחר שבת, הלך האיש ומסרו לערכאות על מה שביזה אותו ברבים, ופסקו השופטים על החסיד חודש מאסר. לאחר שיצא מהמאסר בא החסיד אל רבו, הרבי מקאסוב, וסיפר לו את כל המאורע; על מסירות נפשו למען כבוד שמים, ועל עונש המאסר. אמר לו הרבי: "היה אסור לך להכיחו ברבים, משום "לא תשא עליו חטא" - שגרמת שבוודאי הוא לא יהיה מסוגל לקבל התוכחה ומכשילו בחטא. ואני במקום השופטים הייתי דן אותך לשלושה חרשי מאסר, כי הרי הרגת את הנפש בזמן שביזית אותו ברבים לפני קריאת התורה, וחז"ל אומרים (ב"מ נה:): שהמלכין פני חברו כאילו שופך דמים! ואם היית מוכיחו בסתר, היה אולי מקבל התוכחה"

בעזהש"ת גיליון פרשת תזריע **דרשו**

כתב רבי אברהם דוב מאבריק
זיע"א בספר 'בית עין'

מתוך **הצעטיל** מר' אלימלך מליז'ענסק

7. כשיתחיל להתעורר בו מידה רעה ח"ו ממידות רעות שהוא רגיל בהם, כגון עקשנות ובושת של גאווה ועצלות ובטלה המביאה לידי שיעמום וכיוצא בהם, יאמר תיכף ומיד בזה הלשון ובכל כחו: "הכנעני החתי האמורי הפריזי החיוי והיבוסי והגרגשי" וינצל. וירגיל את עצמו לצמצם ראייתו שלא להסתכל חוץ לד' אמות אפילו בהיותו בביתו, ובפרט בבית הכנסת ובחדר שלומד. בדרך הילוכו בחוץ ובהזדמן לפניו אשה אפילו אשתו ובניו הקטנים וכיוצא, יצייר לפני עיניו השם אדנ"י:

1. כשיבא לו ח"ו מחשבה רעה מניאוף, יאמר כמה פעמים "ונשמרת מכל דבר רע", ויהרהר אז בדרשות חז"ל שדרשו עליו שלא יהרהר אדם ביום יובא לידי קרי בלילה, ולא יניח ח"ו לשהות המחשבה רעה במוחו שלא לטמאות שכל העליון ח"ו:

אִתָּא בְּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח"א ד.) עָמָא דִּי תְּשׁוּכָא מְהֻפְּכִין לְנִהוּרָא כו'. דְּהִנֵּה עָקֵר שְׁעִשׁוּעַ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצַדִּיקִים שְׁמֵהֶפְכִּים מִדַּת הַדִּין לְמִדַּת הַרְחָמִים. הִנְנוּ שְׂבָבֵל בְּחִינַת דִּינִים רוֹאִין וּמִסְתַּכְּלִין בְּחִינַת חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ, שְׂמֵאֲמִינִים בַּח' כִּי חֶפֶץ חֶסֶד הוּא, וְכֵּה שְׁשׁוּלַח עַל אָדָם אֵיזָה צָרָה רַחֲמָנָא לְצַלָן, הוּא בְּחִינַת חֶסֶד כְּדִי שְׂיַפְשֵׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו, כִּין בְּשִׁישׁ לְאָדָם אֵיזָה יְסוּרִים בְּגִשְׁמִיּוּת, אוּ בְּרוּחָנִיּוּת שְׂרוּאָה שְׂאִין עֲבֹדָתוֹ שְׁלָמָה, הַכֹּל הוּא לְטוֹבָתוֹ כְּדִי לְהַעֲלוֹתוֹ לְתִשְׁבָּה עֲלָאָה יוֹתֵר. כִּי גַם בְּחִינַת דִּינִין, בְּחִינַת גְּבוּרָה, בְּחִינַת שְׂמָאל, נִכְלָל בּוֹ בְּחִינַת חֶסֶד, כְּדִאִתָּא בְּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח"ב קסז.) 'יְהִי אוֹר' (בראשית א ג) דָּא יְמִינָא, 'וַיְהִי אוֹר' דָּא שְׂמָאלָא, שְׁגַם בְּחִינַת שְׂמָאל, בְּחִינַת גְּבוּרָה, נִקְרָא בְּחִינַת אוֹר, בְּחִינַת חֶסֶד, אֵלָּא שְׂבָבֵינַת חֶסֶד שְׂבוּ הוּא מְכַסֶּה. וְלִכֵּן בְּתֵבַת שְׂמָאל נִכְלָל שֵׁם א"ל בְּחִינַת חֶסֶד.

ב.

כתב ר' לוי יצחק מברדיטשוב בקדושת לוי

'אֵשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ'. אִתָּא בְּהַר הַקָּדוֹשׁ (ח"ג מב:) עַל פְּסוּק הַנ"ל, כִּי תִהְיֶה מְבַעֵי לֵיה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִתָּתָא מִיּוֹמָא דְּאִתְּעַבְרַת עַד יוֹמָא דִּיּוֹלְדַת לִית לָהּ בְּפֻמָּא אֵלָּא יְלִידָא דִּילָהּ אִי לְהוּי דְּכֵר כו'. דְּהִנֵּה שְׂמַעְתִּי מִמּוֹרֵי וְרַבִּי מוֹרְנוֹ דִּבְ כָּעַר נִשְׁמַתוֹ עַדָן (המגיד ממעזריטש זיע"א), מִאֲמַר חז"ל (וזהר ח"ג ד.) יִשְׂרָאֵל מִפְּרָנְסִין לְאַבְיָהֶם שְׂבָשְׂמִים, עַל דְּרָף דְּאִתָּא בְּמִשְׁלִי (י א) 'בֵּן חֶכֶם יִשְׁמַח אָבִי, דְּהִינּוּ בְּמָה שְׂאֵנוּ עוֹשִׂים מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אָנוּ גּוֹרְמִים תַּעֲנוּג לְהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ יִשְׂרָאֵל מִפְּרָנְסִין לְאַבְיָהֶם שְׂבָשְׂמִים, שְׂהַתַּעֲנוּג נִקְרָא פְּרָנְסָה כְּכִכּוֹל.

הִרְה"ק הַשֵּׁר שְׁלֹם מְבַעֲלָא זִיע"ל, בֶּאֱחָד הַשָּׁנִים בִּשְׁבַת קוֹדֶשׁ פְּרַשַׁת תִּזְרִיעַ, קוֹדֶם קִידוּשׁ הַתַּחֲחִיל לַעֲוֹרֵר רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל שִׁיוּשְׁעוֹ בִּפְרָנְסָה, וְהַתַּחֲחִיל לֹמַר בְּדֶרֶךְ צַחוּת: הַקֵּב"ה צָרִיךְ לַעֲזֹר לְיִשְׂרָאֵל בִּפְרָנְסָה, אִפִּי שְׂאֵמְרוּ חז"ל "יֵאֵי עֲנִיּוֹתָא לְיִשְׂרָאֵל" - פִּירוּשׁ יִפָּה הַעֲנִיּוֹת לְיִשְׂרָאֵל. (הנ"ל מובא בחגיגה ט, ב) אוֹלָם כִּבֵּר כְּתוּב "וַיֵּצֵא מִבֵּת צִיּוֹן כָּל הַדְּרָה", (איכה א, ו) אִךְ 'הַדְּרָה' אֶחָד נִשְׂאָר - הַדְּרָה הַעֲנִיּוֹת לִכֵּן תַּצָּא גַם 'הַדְּרָה' הַעֲנִיּוֹת (מובא בגיליון דרך אמונה פרשת תזריע וכן גם המשך הדברים)